

*Осяяна талантом,
красою, добротого*

Марія Тоїко

Управління культури Полтавської
обласної державної адміністрації

Полтавська обласна бібліотека
для юнацтва ім. Олеся Гончара

Осяяна талантом,

красою, добротою

До ювілею української поетеси, журналістки,
заслуженого діяча мистецтв України Марії Бойко

Біобібліографічне досьє

Упорядник: *Радутна Олена Григорівна*

Осяяна талантом, красою, добротою: до ювілею української поетеси, журналістки, заслуженого діяча мистецтв України М. Бойко : біобібліографічне досьє / упорядник О. Г. Радутна; Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олесья Гончара. – Полтава, 2016. – 40 с.

Біобібліографічне досьє присвячене письменниці Марії Бойко, яка відома не тільки на Полтавщині, а й далеко за межами нашого краю, крім літературної діяльності вона ще – журналіст та громадський діяч. Витончена її поезія проймає душу як неповторна музика Всесвіту.

Видання адресоване бібліотекарям, вчителям, журналістам, краєзнавцям, студентам, учням-старшокласникам, молодим літераторам та широкому загалу.

З М І С Т

Передмова.....	4
Дитинство та юнацькі роки поетеси.....	5
Життєпис талановитої дочки полтавської землі.....	7
Творчий шлях Марії Бойко.....	10
Тематика творів М. В. Бойко.....	19
"Усе моє життя – то чарівні пісні...".....	27
Нагороди та відзнаки М. Бойко.....	34
Твори.....	35
Література про поетесу М. Бойко.....	36

Передмова

Полтавщина – край особливий. Її називають пісенним серцем України, бо ніколи не перестає дивувати світ, даючи життя людям, із уст і із серця яких лине чарівна мелодія пісні. Здається, сама доля подарувала їй виняткову можливість плекати таланти, такі як піснярка і поетеса Марія Бойко.

Бібліографічне досьє присвячене до ювілею Марії Володимирівни Бойко – журналіста, поета-пісняра, громадського діяча, Заслуженого діяча мистецтв України, члена управління Полтавського обласного відділення Українського фонду культури.

Поезія Марії Бойко – зрозуміла, задушевна, легко сприймається, легко читається, кожна фраза знаходить відгук в душі і важко вибрати найкращі, кожному строчку хочеться процитувати.

Зрозуміти Марії Бойко поезію легко, варто лише відкрити книжку і читати, читати, читати. Її поезія близька, бо ті думки і почуття, що висловлює автор, близькі нам. Ми, як і вона, любимо своє місто, душею вболіваємо за долю України, любимо свою маму. Та тільки її почуття більш глибокі. Вона щирим, образним словом вміє з такою геніальністю висловити ці почуття, донести їх до серця і душі кожного українця.

Бібліографічне досьє розкриває біографію поетеси, її творчість та збірки, вірші та нагороди. Використаний матеріал взятий з періодичних видань, довідників, збірників, які є в наявності у бібліотеці, та не є вичерпним.

Дитинство та юнацькі роки поетеси

Важко назвати куточок землі, подібний до Полтавщини, на літературному небосхилі якого сяяло б стільки зірок літературного і культурного таланту. На цій землі народилася і живе поетеса, піснярка Марія Бойко.

Народилася майбутня поетка 26 грудня 1976 року в Полтаві. Рід нашої землячки доволі давній. Один із її пращурів – славний козак Мусій Чайка. Документ, що засвідчує цей факт, зберігається і до нині у сімейному архіві. Батько Володимир Васильович був військовослужбовцем, мати Алла Семенівна – інженер, востанні роки займалася громадською роботою.

Марійка навчалася в школі № 6. Любила географію, математику, але, мабуть, понад усе любила літературу, багато читала, особливо поезію.

Виховували майбутню поетесу "як квіточку", у сонячному світлі любові, у світі абсолютної свободи вибору власних вчинків. Заборон просто не існувало. Вона вчилася на власних помилках, раділа своїм, хай і невеличким, здобуткам та успіхам.

Перші уявлення про світ дівчинка отримала з політичної карти, без жодних труднощів могла показати будь-яку країну й назвати її столицю.

Багато часу Марійка проводила в бабусі. Саме бабуса першою помітила римунання дівчинки і почала записувати віршики онучки. Про справжні вірші на той час навіть не йшлося. Марійка читала дитячу поетичну збірку Михалкова й бавилась співзвуччями. Зі спогадів поетки: "Адже весело – звернутись до бабусі маленьким віршиком! Вона навіть почала їх записувати... На щастя той зошит загубився. Свідома поезія прийшла набагато пізніше."

*Коли навесні заквітає черемха,
Я бачу себе біля отчої хати.
Я бачу себе босоногим дівчиськом,
Що мріє про все у цім світі дізнатись.*

"Коли навесні заквітає черемха"

З уст Марії Володимирівни про дитинство: "Я виросла у бабусі. Дитячий садочок з його найпершими уроками колективізму так і лишився для мене чимось, відомим лише з книжок. Зате мене чекав город з грядками полуниць. Маленьке кошения. І кожної неділі – неперевершені й розкішні – пиріжки з

маком... Такі могла пекти тільки бабуся. Це було ціле таїнство. Диво з тістом у макітрі, біля якого треба ходити тихо, наче його можна ненароком переполошити! Мене й назвали на честь бабусі – Марія, Маруся. Вона мала вічний клопіт, відповідаючи на всі мої "чомучки", а потрібно сказати, дитиною я була невгамовною."

Вона була життєрадісною, допитливою і непосидючою дитиною. Мріяла полетіти в космос і покататися верхи на коні.

*Уночі мені сняться
Дивні мандри, пригоди, вітрила.
Мої мрії здійсняться!
Доля дасть мені зоряні крила...
...
Я так хочу, так мрію літати...*

"Не всі шляхи підкорені"

Доля дійсно дала цій дівчині зоряні крила. Марійка відвідувала різні гуртки, зокрема дитячу студію "Альфа". Директор студії, знаючи про поетичний хист Марії, заохотив її узяти участь у фестивалі авторської пісні і співаних поезій "Автограф", що проходив у школі № 5 м. Полтави. Вірші Бойко розкритикували. Може, тому, що були першими, не зовсім досконалими.

І хоч навчалась дівчинка в математичному класі, часто в зошиті розв'язки задач чергувалися з написаними рядками віршів. А любов до пісні передалася Марії від дідуся Семена, який мав прекрасний тенор і залюбки виконував народні пісні.

Дівчинці з шкільної лави з такою силою художника вдалося проникнути в глибинні життєві пласти свого народу і створити поетичні твори, які ставали в ряд з народною піснею. Таку поезію могло породити тільки чисте й святе серце, яке ніжно любить свою землю, свій народ, живе його думами і болями. Її поезія проростає з джерел чарівної криниці. В ній філософська народна мудрість і росяниста свіжість таланту, ніжність душі і дитяча святість, вболівання за долю України, за відродження її духовності.

Після школи, де успішно закінчила математичний клас, вступила до Полтавського сільськогосподарського інституту, згодом перевелася в Харківський фінансово-економічний інститут на спеціальність економіста, який закінчила в 1996 році. Після закінчення працювала бухгалтером, потім головним спеціалістом підприємства. І через два роки вступила до Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка на спеціальність історія та педагогіка, який закінчила в 2002 році.

"Історичний факультет прийшов пізніше, із розумінням того, що мені не до душі економіка. Коли я зрозуміла, що вірші – моє покликання, з'явилася думка про гуманітарну освіту. Мене завжди цікавила історія. Я читала все, що могла знайти, перечитувала все такими великими стопами. Проте педагогічний університет виник у моєму житті не відразу. Я мріяла вступити до Київського університету культури на фах режисера театралізованих вистав і свят. Не склалося. Ми повернулися до Полтави, це був якраз останній день прийому документів. Я здала документи до педагогічного університету на історичний факультет". "Якщо я помилуюся в орфографії чи пунктуації, то мене виправлять. Помилитися в історичному контексті це вже серйозніше," – говорила вона, вступаючи до Полтавського педагогічного університету.

Життєпис талановитої дочки полтавської землі

*В своїй душі знайди тепло,
І ті чарівні ніжні струни,
Які, хоч скільки б літ пройшло,
Ніколи люди не забули.*

"Струни душі"

Після вузу працювала на посаді методиста Полтавського міського Будинку культури, лише за період 2002-2003 рр. нею було створено авторські розробки тематичних міських свят: літературні розробки до Дня захисту дітей, Дня меду, новорічних та Різдвяних заходів, сценарії до Дня конституції, Днів Незалежності, розважальні програми на "Сорочинському ярмарку", традиційних великих святкових концертів до Дня міста.

"Ще доволі часто, в якості сценариста великих театралізованих свят, співпрацюю з режисерською групою Національного центру мистецтв. Це цікава робота. Багато років я вчилася у метрів естрадної режисури – Бориса Шарварка і Дмитра Мухарського. Допомогає те, що за другою освітою я – історик. Події, епохи, особистості. Неймовірно, але зараз я можу їх оживити. Вивести на сцену. Журналістика навчила швидко ловити суть і ще швидше працювати в польових умовах. Свято ж не відміниться, тільки через те, що до сценариста не

прилинуло натхнення. Є замовник, терміни, рамки. Та й самі проекти були дуже незвичні – вони не повторюються. Завжди маю шукати новий шлях."

Марія Бойко бере активну участь в численних культурно-мистецьких заходах держави, області, міста. Постійно працює членом журі на звітах, конкурсах, фестивалях. Дієво допомагає творчому становленню юних вокалістів і поетів. Співпрацює з режисерською групою Всеукраїнського центру фестивалів та концертних програм. Вірші поетеси звучать зі сцени на державних концертах, гідно оспівують Полтавщину, звеличуючи їх красу і мудрість. Творчість Марії Бойко була представлена на днях культури України в Росії, Білорусі, Таджикистані, на прохання консульств презентувалася для представників українських діаспор в Узбекистані й Канаді.

Працює на телекомпанії "Студія "Місто" редактором програм. Створила культурологічний цикл "Видатні Полтавці". "Ми знайомимо широку громадськість з непересічними сучасниками. Формуємо суспільну думку навколо національної ідеї, примноження культурних надбань. Кожному з героїв програми є чим поділитися з аудиторією: сторінками біографії, досягненнями в професійній сфері, врешті, неоціненною життєвою мудрістю. Наша програма не є спробою прижиттєвого пам'ятника, але достойною можливістю висловитися. Ми не замикаємось лише на розмові. Формат програми дозволяє ілюструвати розповідь, інколи унікальними відеоматеріалами. Мистецтво завжди живиться сподіваннями громади, її міфами, бажаннями та мріями – тож наші видатні сучасники творять саме для нас, полтавців, хоча їх слава лине по всій Україні й поза її межами... Вони добром і любов'ю досконало втілюють наші з вами прагнення, ведуть за собою! Діяльність цих людей можна назвати "звичайним" подвигом, і це варто документувати. Це неусвідомлена, та вже – історія. Наша справа – донести її до людських сердець..."

Авторська програма "Мереживо поезій", в якій пропагується українське Національне мистецтво у вимірах поетичного слова, не має аналогів у медіа-просторі України, робота автора відзначена у професійному виданні телебачення, радіо та кіно "Телерадіокур'єр".

Бойко Марія співпрацювала з різними медіа-виробниками, є автором та ведучою багатьох тематичних телевізійних програм та фільмів, зокрема проекту "Поезії чарівна мить" та літературного оформлення історичного фільму до 1100-річчя Полтави "О, Полтаво, моя любов". Зараз працює над програмою "ПРО ВСЕ" та серією фільмів "НАМ Є ЩО ЗАХИЩАТИ".

Вільно володіє і пише українською та російською мовами. "Спершу я писала російською мовою, якою й розмовляла, бо в нашій школі викладання велося лише цією мовою. За порадою Миколи Свидюка я почала писати рідною

українською. "Спотикалася" мало не на кожному слові, без кінця доводилося звертатися до словника, згодом освоїлася і відчула, яка багата, милозвучна і виразна наша солов'їна мова" – з розповіді М. Бойко.

В інтерв'ю про успіх, який був не випадковим, як він помножувався і закріплювався, Марія Бойко відповіла: "Якщо коротко, то досить нелегко – напруженою, копіткою і щоденною працею. Я повністю віддавалася поезії, все частіше й частіше з'являлося натхнення, писалася дедалі продуктивніше, осмисленіше, шліфувалася, набувала досконалості сама рима. Я від щирого серця намагалася залишатися відвертою в кожному рядку, в кожному слові. Інакше не варто було й братися до письменства, бо була свідомо неабиякої відповідальності перед життям, людьми, суспільством. А тому взяла за правило не витратити даремно часу, як це, на жаль, робить дехто з моїх колег по перу, на легковажне милування вигаданими красотами, зображення образів, яких ніколи не було, спрощення колізії життя... Поезія – філософія і водночас дзеркало життя. Їй багато дано і від неї не менше вимагається. Я усвідомлюю, що для мене планка піднята досить високо, і я не маю права її знижувати."

*Я навіжена, іноді крилата,
Шукаю в людях радості й тепла.
І не грошима – друзями багата.
Не пам'ятаю заздрості і зла...*

"Легкі шляхи долати не цікаво"

Марія Володимирівна працювала членом журі на Міжнародному фестивалі сучасної естрадної пісні "Захід ХХІ століття" (м. Івано-Франківськ), конкурсі "Художнє читання" (м. Полтава), головою журі фестивалю "З вірою, надією і любов'ю в III тисячоліття" (Полтавський міський конкурс юних поетів).

З інтерв'ю, яке давала Марія Володимирівна, дізнаємося, які в поетеси вподобання: "Відволікаючись, часто читаю гумористичне фентезі. Ельфи, магія, вампіри – наче мультік собі в уяві малюєш... прикольно. Казка. Позитивчик. Завжди з ентузіазмом читаю історичну літературу, інакше, навіщо б вчилася на викладача історії в нашому Національному педагогічному. Ну, й звісно, поезія... Лермонтова люблю більше за Пушкіна. Мені за це трійку в чверті по літературі колись поставили. За відвертість. Хайяма обожнюю, його витончену іронію – неймовірно, пройшло тисячоліття, а він актуальний! Із сучасників – львів'янку Неонілу Стефурак, маестро Юрія Рибчинського, мудрого й насмішкуватого водночас, ось нещодавно відкрила для себе ще два імені, дві особистості... дідуся секретаря Київради, Олексія Довгого і росіянина Андрія Дементьєва. Ровесники, до речі, обом за 80. І, знов таки – актуальні."

"Мрію написати книгу про епоху Ярослава Осломислова. Нині збираю матеріали. Хочу перекласти на мову почуттів того часу. Як історик за фахом, я усвідомлюю: твір має бути реалістичним, щоб майбутні покоління мали змогу повчитися на позитивних прикладах життя наших пращурів."

Коли Марія Володимирівна пише вірші: "Вночі. Найчастіше після опівночі, коли замовкає телефон, засинає мама. Тихо. Загортаюся в ніч і починаю вигадувати. Або спілкуючись з друзями в Однокласниках, зачіпаюся за котрусь фразу і пишеться, пишеться, пишеться... Пишу, щоб порадувати, підтримати, посперечатися, освідчитися... Пишу одному, цілком конкретному персонажу, але перечитана і сприйнята поезія, з особистого послання стає літературою. Усвідомлюю це. Тому й намагаюся, щоб у віршах не було агресії, депресивних настроїв – їх вистачає без мене, а посилені магією слова рядки, можуть когось спровокувати. Хай би тільки на краще!"

Ім'я Марії Бойко занесено до сучасної Української енциклопедії, започаткованої Національним комітетом премії імені Т. Г. Шевченка, а також до "Музичного реєстру".

Творчий шлях Марії Бойко

*У твоїй поезії, Марійко, немає ніякої фальші,
там усе від щирої душі, усе чисте і прозоре.
Тому так люблять люди твої вірші і твої пісні*

Р. Кириченко

Літературна Полтавщина вражає своїм багатством. Сьогодні, як і колись, красне письменство Полтавської землі представляє яскраве й потужне покоління талановитих поетів, прозаїків, літературознавців. Серед них яскравою зіркою сяє Марія Бойко – талановита й визнана в літературі, сповнена устремлінь у завтра. Від Бога поетичний дар, за покликом серця написані щирі рядки не байдужої до літератури людини, котра береже в серці відчуття краси слова.

Перші вірші почала складати в ранньому дитинстві, коли ще не вміла писати, друкувала їх. Перший вірш "Вальс, вальс, вальс..." був написаний у 1986 році. Це вірш про маму і для мами, яка перша слухає складені вірші

доньки і рецензує їх. Марія з мамою – щирі друзі, вони живуть одним життям, у якому крім болісних тривог є щастя і надія, є свята і визнання – це дає їм поезія.

На початку творчого шляху допомога Марії Володимирівні була від директора обласної філармонії Германа Юрченка, він в ході підготовки до концертів вплітав у їх канву її вірші. Цим самим заохочував до творчості, сприяв тому, щоб вона повірила у власні сили і успішно реалізовувала свій потенціал.

У 1994 році з'явилася перша поетична збірка – *"Мелодії сонілки"*, яку видано у видавництві "Полтавський літератор" з ініціативи Полтавської філії Суспільної Служби України на кошти нашої землячки з Канади Валентини Цурковської та її онуків – Наталки, Олександра, Василя і Луки. У ній уміщено 32 поезії, з ніжністю і любов'ю пише Марія Бойко про рідну землю: мальовничу Полтавщину, швидкоплинну Ворсклу, синій Дніпро, вічно мінливу красу Чорного моря, про екологічні проблеми, про духовність, про звичайне людське щастя. Вірші наповнені оптимізмом, енергією молодого життя і надзвичайним ліризмом.

Ця збірка Марійки з'явилась, коли їй було лише 17. Ось що писала тоді в своїй статті А. В. Лисенко: "Справді, таки мабуть, від Бога той поетичний дар, за покликом серця написані щирі рядки не байдужої до літератури людини, котра береже в серці відчуття краси слова. Кожна строфа чітко оформлена, думка втілена в поетичний образ. Образні вислови, що виникають у нашій уяві, влучно характеризують стан душі поетеси.

Авторка порушує цілий ряд актуальних проблем нашої сучасності – соціальних, екологічних, духовних та людського щастя. Поезія Марії Володимирівни викликає естетичну насолоду, впливає на особистість. Збагачує інтелект, емоційну сферу, мораль.

З дитинства Марію Бойко захоплювала геніальність Тараса Шевченка, його гаряча любов до рідної землі, сила і краса його "вічного слова". Поет своїми віршами збудив національну свідомість українців, став для неї високим зразком самовідданого служіння Батьківщині. Глибоке патріотичне почуття знайшло відображення в поезії "Українцям", присвяченій Т. Шевченку.

Самотності хвилини і віки...
Нерозуміння посмішка жорстока...
Та оглянімось, – люди ми чи ні?
Чи нам байдужа доля дому й роду?
Ми без угаву граємось в слова.
Думки і почуття в безладді досі.
А Україна, як оте дитя –
Розумне, чемне, тільки ноги босі.
"Ти Україну, Боже, борони" —
Що зможе Бог, як ми не бережемо?
Чи сповняться надії наші й сни,
Коли в кишенях камені несемо.
І церква біла в небо полина.
А біля неї генія розп'ято.
Його цькували за ясні слова,
І намагались кинути за ґрати.
А потім вбили. Та не хтось – а ми!
Ми – нерозумні, злі, дурні, жорстокі.
Ми – України доньки і сини,
Своїх братів караєм за неспокій.

За те, що ті не змовчали колись,
Що наші душі вивели з омани.
Ми їм в подяку – океани слів,
Брудних, важких, як камені погані.
А після всього плачемо в журбі.
Та каємось доволі лицемірно.
І підробляємо слова й думки,
Під ті, що в них палає мудрість вірна.
А нам би тільки трішки доброти.
Байдужість завезти в далекі гори.
То, може б, децю зрозуміли ми –
Що мудрість не бува ніколи злою.
Наш край благословенний у віках.
Хоч доля нам лиш зрідка усміхалась
І вишиванка в маминих руках,
Історія, що нами вишивалась.
Чи будемо дурними все життя? –
За нас того не вирішить нікому. –
Чи цінувати й пестити дитя,
Ми будемо в своєму ріднім домі.

Друга збірка поезій Марії Володимирівни **"Струни душі"** 1999 року, яка обійняла вірші, написані в 1994-1999 роках. З любові до рідного міста народилися поезії, що увійшли до збірки, і присвячена вона 1100-річному ювілею Полтави. Видання побачило світ за допомогою Національного ліцею міста Полтави, художнє оформлення створили учні образотворчого класу ліцею.

У цій збірці можна почути і перші наївні "Мелодії сопілки", і побачити більш серйозні твори: про становлення державності, про Чорнобиль, Херсонес та вірші, присвячені Полтаві.

Також твори друкувалися в часописі "Молода Україна" (журнал української демократичної молоді, Торонто, Канада).

*Поети різні. В кожного свій голос.
Допоки люди серцем чують їх,
Допоки квіт рясний буя навколо,
Я прагну, щоб і мій рядок не стих.*

"Духмяний трунок"

Це рядки з наступної книги Марії Бойко **"Промінь сонця"**, життя якої повністю присвячене її Величності Поезії. Книга включає в себе 8 розділів. У ній уміщені й вибрані твори із перших двох збірок. Є у збірці й лірика нова, і пісенні тексти, і вірші-звернення до України, є лірика написана російською мовою, – усього більше 200 творів.

2002 рік видався щедрим на приємні події, Марія Бойко відсвяткувала десяту річницю відтоді, як почала радувати Україну своїми поетичними здобутками. Також і виходом збірки "Промінь сонця", яка з'явилася завдяки допомозі обласного видавництва "Полтава". Вперше побачили світ вибрані твори молодої поетеси. Дана збірка стала своєрідним підсумком 10-річного творчого шляху.

"Присвячую мої вірші тобі, моя Україно", – говорить про появу цієї збірки авторка.

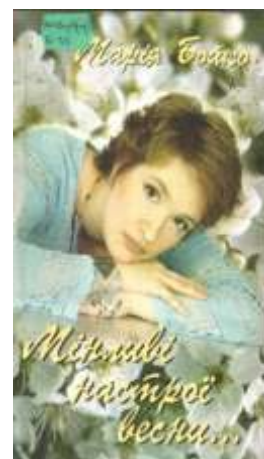
*Не забувай ніколи Україну,
Її пісні і вроду калинову,
Її людей і тепле рідне слово,
Своє коріння і свою родину.*

"Не забувай"

Своєрідним щоденником стала збірка поетеси Марії Бойко **"Мінливі настрої весни"**, яка побачила світ у 2005 році. Вона складається з 7 розділів, об'єднаних спільною темою: весна, пробудження природи, мінливість закоханого серця, віра і сподівання щастя.

Гортаючи сторінки цієї збірки, можна помітити дуже характерну рису поетичної майстерності М. Бойко: лірична роздумливість, настроєвість поєднуються з досконалістю письма, здатного передати у слові багатство і яскравість предметного світу.

Поезії цієї збірки – оптимістичні, не біль і туга від розлуки, а наповнені життєвою енергією.

*І чим далі – ширші виднокраї,
Хоч важким бува весло моє,
Та мені любов допомагає
Вірити, що в світі щастя є...*

"Витоки лишилися в дитинстві"

"Поезія не народжується з порожнечі, – говорить автор. Кожен мій рядок присвячений рідним, друзям, людям, які живуть поруч. Я думаю, що талант поета не в римуванні. Справжнє мистецтво – в розумінні вчинків і почуттів інших людей". Наступним "розумінням вчинків і почуттів людей" стала збірка **"Квітка папороті"**, яка побачила світ у 2005 році. Сім її розділів пронизані великою і палкою любов'ю до рідного міста. На цій землі споконвіку жили працелюбні люди, ця земля завжди була щедрою на думки та ідеї, "тому у Полтаві і про Полтаву писати надзвичайно легко, – говорить Марія Володимирівна. – Тут душа сама прагне творити ніжні мелодії і вклоняться їй мудрим добрим словом".

Починається збірка поетичною фантазією "Квітка папороті". Рядок за рядком і з'явилася поетична фантазія, власна "квітка папороті" Марії Бойко. У ній всього доволі – фольклору, історії й сучасності. Головна героїня Маруся, знайшовши чарівну купальську квітку, знайшла і свої пісні.

В 2006 році виходить поетична збірка Марії Бойко **"Сонячне коло"**, присвячена 15-літтю творчості й особистому ювілею. Вірші звернені до тих, хто береже у душі тисячолітні народні традиції. Але ще важливішим завданням є ці традиції трансформувати й примножувати. Патріотичні твори допоможуть виховувати покоління, свідоме родинних цінностей і шани до свого народу. Книга Марії Бойко адресована молоді, поколінню, яке зараз творить історію країни.

Світ починається з маминої колісанки, з казкового протистояння темряви й світла, із народної пісні. Без цього не відбувається майбутнє. Завдання митця – знайти неповторну точку трансформації, яка з надбань історії витворить новий, цілком відмінний світ. Стрижень нації тримають обереги. Без них, здавалось би понищених і забутих, загубимось, розчинимось серед сусідніх етносів. Та допоки над світом сходить сонце, ми одвіку й довіку – українці!

"Для мене збірка особлива тим, що я вперше друкую окремо розділ різдвяних поезій, до того ж, у книзі багато патріотичної лірики. Сорок відсотків цього поетичного доробку написано мною за останні три місяці, тому вірші зігріті сонцем і весною. Сонячне коло для мене – це зміни в природі, це оберіг почуттів, одвічний захисник мого роду й народу, коло друзів, яким тепло разом зі мною. А також ця книга для тих, хто прагне зігріти серце й захистити душу від розчарувань, " – говорить Марія Володимирівна.

В 2008 році вийшла збірка **"Моя Україна – це любов моя!"** Кожна книга для автора – це і час певних підсумків, і велика відповідальність. Книга – це теж свого роду підсумок у творчому житті, але надзвичайно талановитої поетеси Марії Бойко. Майже щоденник, у якому правда і нічого, крім правди: "В моїх рядках – щоденна сповідь. Я намагалася бути широко й відвертою в почуттях і їх втіленні".

Здається, немає такої грані життя, якої б не торкнулося перо поетеси. У книзі "Моя Україна – це любов моя!" на чільному місці представлені твори соціальної й патріотичної тематики, у яких відображені і питання розбудови нашої держави, і пам'ятні дати нашої історії та сьогодення. Багато чудових поезій присвячено Полтаві – натхненному серцю рідної України. За словами авторки, "у Полтаві й про Полтаву писати надзвичайно легко. Не залишився поза увагою поетеси й образ Марусі Чурай, чия дівоча постать упродовж усього життя була для неї "самим уособленням української народної пісні". Та й сама Марія Бойко багато в чому схожа на легендарну піснетворку, і перш за все – безмежною любов'ю до України, до її історії й пісні, прагненням озвучити й оспівати добу, в якій довелося жити. Вона – наче Чураївна ХХІ століття.

Найчарівнішими і найщирішими є ліричні поезії, адже саме вони найкраще відображають душу авторки. І одного ранку, прокинувшись, можна осягнути:

*Сьогодні я, мов зернятко життя,
Проникну в таїну світобудови.
Проб'юся крізь тенета забуття
І зрозумію: все в світах – з любові!*

"За мудрістю прийду до джерела"

"Моя Україна – це любов моя!" – книга для тих, хто закоханий у красу українського слова й рідної землі, хто прагне зігріти серце й захистити душу від розчарувань.

Її поезія, книги, пісні стали національним скарбом України! Її любов до любові :

*Тільки любов змінить цей світ,
Тільки любов прагне в політ!*

.....

*Ти не забудь, прошу, мене!
Тільки любов, десь вдалині,
Зірку запалить яскраву
Тобі і мені...*

"Тільки любов змінить цей світ"

її любов до України:

*Будуємо України храм,
Щоб від Полісся і до Криму,
На схід і захід від Дніпра,
Була щасливою країна!*

"На зламі двох тисячоліть"

та її любов до Полтави:

*Я люблю свій майбутній день
У вінку із надій і мрій,
Я люблю голоси пісень,
Що співають землі моїй...
Понад тисячу довгих літ,
Крізь руїни і забуття,
Ти чекала на свій політ,
О, Полтаво – моє життя!*

"Полтаво, моя любов"

"Запрошення до щастя" – так називається чергова збірка поезій, виданих полтавською поетесою М. Бойко в 2010 році. Як зізналася авторка, назву для книжки вона позичила в Ніцше, який колись сказав: "Жінка – це запрошення до щастя". Саме про жінку про її почуття й ідеться у цій збірці.

2012 року відбулася презентація збірки Марії Володимирівни **"Ріка життя"**.

"Сьогодні я презентую зовсім нову книгу, – розповіла Марія Бойко. – І це якоюсь мірою навіть сповідь, щоденник, тому що цього разу я не ділила вірші на російські та українські, а як вони писалися, так і вихлюпнулися на сторінки книжки. Але вірші – це завжди діалог з читачами, з коханим. І моя ріка життя – це емоції, це любов, мої почуття. І нехай кожен почерпне з віршів щось для себе, нехай вам буде солодко".

З розповіді М. Бойко про збірку: "Одна з перших читачок моєї книги сказала мені, що в книзі немає нічого нового, там скрізь – просто любов. А для мене "проста любов" – це дуже цікаво, це діалог між чоловіком і жінкою, діалог про кохання, про життя. Ні, це не сповідь, але деякою мірою – щоденник. Тут є багато з того, що я десь піддивилася, що пережила сама. Мені хотілося, щоб люди раділи, читаючи цю книгу. Якщо хоч одна людина знайде в цій книзі щось для себе, то я буду щаслива."

"Нічого неможливого немає" – побачила світ десята, ювілейна збірка поетеси Марії Бойко. "Нічого неможливого немає" – це не просто красива назва, це – правило життя Марії Бойко, котре перетворилося на потужне бажання довести ці слова своїм читачам і допомогти зрозуміти, що справді нездійсненого не існує. Ці слова стали провідними у збірці. Марія Бойко: "Коли я підбирала вірші у книжку, якось ця фраза – нічого неможливого немає – вона виринула сама собою. Мабуть, правда, я так живу, інакше б не виходили вірші, не писалися б пісні, нічого б не вдавалося. Якщо чекати, що Бог дасть... Бог дає, допомагає, але коли ти робиш перший крок сам, то робити його боятися не треба".

Вірші для книги з'являлися внаслідок спілкування поетеси з різними людьми, що через півтора року вилилися у повноцінну книгу. Вона двомовна: є вірші українською, є російською, залежно від мови співрозмовника, який надихав Марію. Найулюбленіший жанр поетеси – лірика, котру вона любить писати вночі, коли вона лишається зі своїми думками наодинці. Патріотична поезія займає теж не останню сходинку, адже, за твердженнями самої авторки, вона є палкою патріоткою та реагує на все погане або ж хороше, що відбувається в країні. Реагує сильними віршами.

Марія Бойко працювала близько півтора року над збіркою, як результат – 300 сторінок з ліричними поезіями та чудовими ілюстраціями. Тоді поетеса поділилася своїми відчуттями: "Я відчуваю щастя, втіху та крила за спиною. А от коли виходила перша збірка, емоції були зовсім іншими. Книжка вийшла, мені віддали весь тираж, а от усвідомлення: "Вау, це книжка!" не було. Я усвідомила пізніше, коли зазвучала перша пісня "Моя Україна" у виконанні Раїси Кириченко."

Лірика ж Марії Володимирівни Бойко – яскраве свідчення того, що вона живе у піснях і віршах:

Дарую вам в піснях своє життя.

Мої пісні – мої літа.

"Долі дороги"

Я серед радостей земних

Живу одним життям з піснями...

"Натхненне зернятко краси"

Її книги стали національним надбанням України. Пориньте у поетичний світ Марії Бойко – і вам буде легше НА ЖИТТЄВИХ ПЕРЕПРАВАХ, ПРОМІНЬ СОНЦЯ торкне СТРУНИ ДУШІ, зазвучать МЕЛОДІЇ СОПЛІКИ, захопить у свій вир РІЗДВЯНА ФЕЄРІЯ чи ВСЕВЛАДНА ЛЮБОВ і саме для вас розцвіте КВІТКА ПАПОРОТІ.

Поезія Марії Бойко для тих, хто закоханий у красу українського слова й рідної землі, хто прагне зігріти серце й захистити душу від розчарувань.

Поезія – це мистецтво, а поет, у широкому розумінні цього слова, – це людина, яка любить слово і є його володарем. Трепетно люблячи мову, митець оволодіває технікою словесного малювання.

Коли Марійку запитують, що для неї є поезія, то вона, не задумуючись, відповідає: "Поезія – це мова мого оточення. Ми – ніби система сполучених посудин. Душа радіє й тужить, але не в загальному сенсі, а разом з маленьким світом моїх друзів і недругів. Не треба бути втаємниченим, щоб зрозуміти – в

моїх рядках щоденна сповідь. Боже, поможи тому, хто обере собі таку долю! Але вибору у поетів просто немає... До джерела поезії приходять не за визнанням чи вшануванням, а тільки ті, хто без неї гине від невтамованої спраги. Загубивши цю стежку, я втрачу себе, свою особистість. Можна мовчати роками, майже втратити саму віру в поезію і її можливості, але зрестися цього неможливо".

Тематика творів М.В. Бойко

Тематика творів Марії Бойко надзвичайно різноманітна. Це і її твори про рідний край: Полтаву та Україну, любовна й пейзажна лірика, вірші про матір та любов до неї, її роздуми над змістом життя, вірші про дружбу, про поета і поезію, колискові, проплинність часу, про чорнобильську трагедію.

Полтаві поетеса присвятила цілий цикл своїх творів "Величальна Полтаві" і окремі поезії. Для неї Полтава – перш за все "співоча земле", "край талановитий...", який "натхнення геніям... щедро дарував". Багато віршів про Полтаву присвячено її історії. Письменниця зображує Полтаву і у козацькі часи, і те як "полтавський полк пройшов шляхами слави", як "наш край нерідко війни руйнували".

Письменниця вважає, що сини полтавські завжди не тільки сміло захищали рідну Полтаву, але й всю Україну. Вони навчилися "виборювати волю для Держави..." Марія Бойко вірить, що слава Полтави ніколи не згасне у віках.

Та Полтава Марії Бойко багата не тільки відданими синами, але й талантами. Улюблений образ Марії Бойко – Маруся Чурай ("Співоча земле! Край талановитий!", "Полтавська душа", "Легенда про Полтаву" та інші), яка "пісні чарівні людям в світ несла". Для Марії Бойко Маруся – пісенна душа рідного краю, її слава і доля.

З якою любов'ю вона змальовує Марусю Чураївну:

*Жила собі Маруся-чарівниця.
Та Чураївна гожа, як весна.
Життя дало їй небуденну долю.
Пісні чарівні людям в світ несла.*

"Легенда про Полтаву"

*Так жила, і співала й кохала,
Як народ у єдиній душі.
І легендою...Піснею стала...
Бо й сама дарувала пісні.*

"Полтавська душа"

Змальована Марією Бойко Полтава невіддільна від пісні, яка "луною крилатою йде". Її зачаровує "Ворскли тихої лагідний наспів".

*А та Полтава й досі чарівна
Полтавками і щирими піснями.*

"Моя Полтава"

*То Котляревський, Лисенко, Мазепа,
Закарбували в вічності ім'я
Твоє, Полтаво, ніжна квітка степу,
Ти їх натхнення, їх Свята земля...*

"Із сивини століть ти поставала"

Марія Бойко не може зрадити рідному місту. Часто вона порівнює себе з птахом, який на зиму відлітає у теплі краї, але потім навесні завжди повертається у рідні краї:

*...прилітає з вирію лелека
До витоків, до Ворскли берегів.*

"Полтава"

Її теж ваблять різні країни, незвідані світи. Але завжди в поїзді вона мріє про повернення додому, до рідної домівки, до Полтави:

*Хоч і вабить мене далина,
Та не зраджу Полтаву ніколи,
Ти для мене у світі одна –
Моє щастя, мій дім, моя доля!*

"Моя рідна Полтава"

*Я бажаю полинути птахом
У незнані світи і країни,
Та завжди повертатись до хати –
У домівку мою, в Україну.*

"Бажання"

Для поетеси Полтава "вічно молода і "сьогодні ... ще краща ніж торік". Це "... колиска надії й краси", "край любові".

З якою любов'ю Марія Володимирівна змалює природу Полтави:

*Пливла собі колись у давнину
Замріяна і тиха річка Лтава...
Та Лтава невелика й нестрімка,
Лиш солов'ї співали берегами.*

"Легенда про Полтаву"

*Любе місто моє,
Я кохаю тебе
За твої світанкові привіти...
За каштани твої,
За твоїх солов'їв,
За усмішку весняних квітів.*

"Полтаві"

Її душу чарують Ворскла, як стрічка у косах, вишневі садочки, весняні перші квіти, барвінок, що Весна запліла, "щоб в добрі і щасті жити. Калини світ, щоб гарною була", "садів замріяне тепло", "сонце, скупане в росі", "спів молодих вітрів".

М. Бойко вірить в щасливу долю рідного міста, в його подальший розквіт. Вона Полтаві палко бажає:

*Так живи! Так рости!
Мрію в серці неси.
Розквітай мережковим віночком...*

"Полтаві"

Невіддільна від теми Полтави тема великої Батьківщини – рідної України. Перша пісня, написана нею в 17 років ("Моя Україна"), вражає серйозністю думок, зрілістю почуттів і дитячою щирістю. Простими словами, щирими й задушевними, зрозумілими й близькими кожній людині, без зайвого пафосу вона зображає свою Вітчизну, рідну Україну, яка в її серці невіддільна від родини:

*Золотавий вечір впав на тихі верби.
Солов'їна пісня лине вдалині.
І мрійлива річка між гаями в'ється.
Все це Україна, все це я і ти.*

*Мріється тут легко під пісні сопілки.
Доле, моя доле, щастя принеси!..
Щоб моя родина та моя Вкраїна
В мирі та єднанні до віку жили...*

*Це моя країна, тут моє коріння,
Мова моя рідна та мої батьки.
В світі все минає, тільки застається
Мамине кохання та любов землі.*

Продовжує тему України вірш "Не забувай". Як дружня порада молодому поколінню звучить цей вірш. Тут – і любов до України, яка перегукується з любов'ю до матері, і любов до рідного слова, і віра в щасливе майбутнє рідної землі.

*Не забувай ніколи рідну мову.
Не забувай любити свою неньку...
Не забувай ніколи Україну,
Її пісні і вроду калинову,
Її людей і тепле рідне слово,
Своє коріння і свою родину.*

Поетеса любить рідну українську мову, для якої вона знайшла найкращі епітети.

*Мова моя, як барвінок, духмяна,
Пахнеш м'ятою влітку і хлібом землі.
Срібно й легко іскришся своїми піснями,
Ти, вогниста і щира, як мрії мої.
Лється, як річка, то тиха, то бистра,
Слово, чисте й прозоре, як ранком роса.
Створена Богом мова для нашої пісні,
Мово! Гордість моя, моя вічна краса.*

"Рідна мова"

*І лунає пісня й щира мова,
Ніби Україна заспівала.
І воскресла воля наша й слава,
Й лине понад світом рідне слово.*

"Чарівна криниця"

*Я пізнала б всі мови на світі,
Та своя наймилішою буде.
Жодна мудрість не може змінити
Колискову моєї матусі.*

"Бажання"

Любов до України, любов до Полтави починалася для Марії Володимирівни з любові до найближчої людини – матері. З великою теплотою згадує поетеса своє дитинство, тепло материнських рук, колискові, що співала своїй доні її матуся. Через роки пронесла Маруся любов, до цієї жінки, яка і зараз є її опорою, другом, порадицею. Для своєї матері М.

Бойко не жалкує ніжних слів: мама, мамочка, ненька, мамуся, матуся, ласкаве сонечко, віра й надія в житті. Їй Марія Володимирівна присвятила багато своїх віршів, які чарують душу своєю щирістю і ніжністю. Мати залишається для поетеси вічно молодою.

А сама Марія Бойко почуває себе дитиною поряд із матір'ю: "Я знов дитина поряд із тобою".

Ім'я матері для неї святе. Ось як вона пише у вірші "Мамочко! Нене, мамусю, матусе...":

*Мамочко! Слів найдорожчих замало,
щоб розповісти, ким ти для нас є...*

Але які щирі слова вона знаходить для звеличення своєї мами:

*Ти неповторна, наче літній промінь,
Бо сяє мудрість у твоїх очах...
В твоїх долонях Всесвіт із любові.
Мій оберіг від всіх негод земних.*

"Мамо, мила, єдина"

В багатьох віршах Марія висловлює свою вдячність матері за те, що "ми у любові твоїй виростили", за те, що "серце твоє нас у світі цім гріє", за своє щасливе дитинство.

І звертаючись до читача, вона прохає, пронести любов до матері через все життя:

*...Не забувай любити свою неньку,
Для неї ти усе іще маленький,
І пісню її першу колискову.*

"Не забувай"

Особливе місце в поезії Марії Бойко займають колискові пісні. Цій темі присвячено багато віршів: "Коліскова", "Сину мій, сину", "Над колискою", "Коліскова доні".

Серед віршів, написаних Марією Бойко, чинне місце посідає філософська лірика. У багатьох своїх творах Марія Бойко проявляє себе як сильна особистість. Вона вважає, що "не соромно впасти, а соромно втратити віру".

Душі людей можна порівняти з порами року: є душі ніжні, відкриті, як рання весна, інші холодні як люта зима, деякі неосяжні, чисті як осіннє небо. Щаслива та людина, у якої піснею чарівною пролітає життя, мрії здійснюються, щастя – ніби осінні сні.

*Піснею чарівною промина життя.
Осінь розвіває пожовтіле листя.
І весна, і літо пішли у небуття.
І шипшина в жовтому намисті.
Осінь золота – ти щедра і вродлива
Ніби мрія чиста і проста.
Листя, наче зорі – карооке диво.
Вся у квітах – осінь золота.
Відлетять птахи у вирій незабаром
В далечінь незнану до весни.
Та пісні залишаться із нами.
Хай співа душа свої пісні.
І вона співає, так співає,
Ніби соловейко у лісах.
То народу голос діамантом сяє
Та барвисто міниться в піснях.
Та душа така, як осіннє небо,
Неосяжне й чисте, як роса.
І мені нічого від життя не треба,
Тільки хай співає, не згаса.*

"Осінь життя"

Поетеса переконана, що не можна коритися долі, не можна зневіритися і перестати боротися за своє щастя. Людина повинна бути хазяїном своєї долі.

Вона вважає, що "на помилку здатне у світі усе, що живе". Але людина повинна вчитися на своїх помилках. Поетеса вірить, що страждання повинні навчити людину переборювати труднощі, ставати сильнішою духом.

Марія дає пораду ніколи не впадати у відчай, а навпаки запалити "...хоч крихітну іскру святу", іскру надії.

Поетеса прагне встигнути сказати в своєму житті добрі слова, зробити добро. "Ласкаве слово не тримай..." – пише вона у однойменному вірші, бо ласкаве слово завжди пробуджує радість, дарує душевне тепло.

*Життя, мов та книга.
Гортаю сторінки.
В минуле нема вороття.
Життя, наче річка
Струмує невпинно.
Минає, минає життя...
Життя, наче вітер,
То тихий, то сильний.
Мінливе, як настрій, життя.
Життя, мовби вогник,
Так сяє, іскриться,
Як зоряна мрія моя.
Життя, наче свічка,
Краплинками-днями
Стікає в узори років.
І пам'ять невпинно
Гортає сторінки
Журливих та радісних днів...
Минають роки...
І весна за зимою
Незмінно приходить завжди.
Минають негоди...
Всміхається доля...
Життя – то сезон боротьби.*

"Сезон боротьби"

У цьому вірші поетеса порушує важливе філософське питання про сенс життя, що є для неї "сезоном боротьби". Та Марія вірить у прекрасне, щасливе, багате майбутнє і цю віру передає своїм читачам.

"У горі і радості поряд..." – цей вірш письменниця присвячує високій дружбі, яка "ріднить і єднає" серця. Друзі і в радості, і в горі повинні бути поряд, навіть останній окраєць хліба ділити на двох. Дружба для Марії – це найдорожчий скарб у житті, який треба берегти. Для неї дружба вічна, вона вірить, що ніщо не зможе здолати дружбу, навіть доля.

В пісні "Чари лісу" Марія Бойко зображує чарівний світ природи. Навіть такі звичні "гілочки дикого клену", "шелест берізки" викликають у неї душевну насолоду.

Велику увагу приділяє письменниця інтимній ліриці. Лірична героїня інтимної лірики Марія Бойко не уявляє своє життя без коханого, в якому єдиний зміст її життя, прагне "всім серцем жити і любити", вірить, що любов подолає будь-які труднощі і розлуки. І навіть, коли у неї є остання надія на любов – вона щаслива.

Лірична героїня поетеси мріє пронести свою любов через усе життя, "серед громів і блискавиць". Для неї сенс життя – "не в блиску діadem", а в щасті бути з тим, кого ти кохаєш, і цього можна чекати багато років, ціле життя, хоч вона і знає, що "у чеканні і любові шляхів не буває легких". Вона ніжна й лагідна, але в той же час дуже сильна і заради щастя коханого здатна пожертвувати власним щастям.

Ось зразок інтимної лірики, який свідчить, що про найдорожче, найбільш святе й заповітне не слід говорити зайвий раз, бо виявиш неповагу, принизиш його:

*Троянди квіт тримаєш у руках,
Букет із мрій несеш мені в долонях.
Сховалася у ніжних пелюстках
Твоя душа від поглядів сторонніх.
Дощі минуть, старі зітруть сліди.
І біль чекань, і спалені мости
Здола весна, щоб ми були щасливі!*

*У квітах цих полон твоїх безсонь...
Об терни не порань, коханий, руку.
По спогадах прийдеши колись в мій сон,
Коли зів'януть квіти від розлуки.*

"Троянди квіт тримаєш у руках"

Для віршів Марії Володимирівни є характерним патріотизм, націоналізм. Але поезії без пристрасті не буває. Пристрасть Марії Бойко виростає з любові до рідного краю, його людей, мови.

У багатьох віршах усе це змальовано, але словесна картина створюється через метафоричність мовлення, виражається найбільш оптимальними, для слов'ян ознаками того чи іншого явища, предмета:

*В своїй мові я чую, в словах її бачу
І поля, і криниці, і рідний мій край.*

"Рідна мова"

Кожним віршем поетеса відкриває читачеві все нові й нові глибини свого багатого метафоричного світу, у якому вона вільно оперує звуками і барвами слова, щоразу подаючи його у новій якості змісту й форми.

Майже кожного дня з-під легкого пера Марії Володимирівни виходять вірші на різну тематику, вони близькі до людей, адже в кожній людині живе потяг до прекрасного. Краса її поезій нікого не залишає байдужим, вона творить з людиною дива. Завжди хвилює неповторна чарівність природи в її творах, а самі твори полонять душу.

"Усе моє життя – то чарівні пісні..."

*Я жити не можу без пісні,
Без гілочки дикого клена,
Я мрію під шелест берізки
І вірю у давні легенди.*

Марія Бойко

Влітку 1992 р. Марія Бойко брала участь у фестивалі "Менестрель-92", де виступали майстри авторської поезії та пісні, вона була наймолодшою учасницею.

Спілка піонерських організацій запропонувала Марії взяти участь у I Всеукраїнському конкурсі талановитої молоді "Повір у себе", що проходив в дитячому центрі "Молода гвардія" в Одесі. Марія Бойко погодилася і стала лауреатом фестивалю за вірш "Моя Полтава".

"Власне перемогу я усвідомила лише вдома, – згадує Марія Бойко. Офіційної церемонії вручення нагород не було. Діти отримали чудові

подарунки, а дипломи роздали похапцем за п'ять хвилин до від'їзду автобусів. Синенький аркуш з печаткою не викликав тоді у мене жодних емоцій. Про свою першу мистецьку перемогу – диплом лауреата фестивалю – я згадала, коли розповідала мамі про море, друзів, поетичні сподівання. І про свою найзаповітнішу мрію – познайомитися з Миколою Свидюком, композитором і співаком".

Наступного року, як лауреата, поетку запросили до Одеси на II фестиваль "Повір у себе". Уже з новими віршами Марія поїхала в "Молоду гвардію".

*Золотавий вечір впав на тихі верби...
Солов'їна пісня лине вдалині...
І мрійлива річка між гаями в'ється,
Все це – Україна. Все це – я і ти.*

"Моя Україна"

Саме за цю пісню, музику до якої написав Свидюк, Марія Бойко стала лауреатом фестивалю. Та найбільшою нагородою і подарунком для неї було знайомство та спілкування з композитором М. Свидюком.

Як вона згадує цю зустріч: "Одеса завжди сміється. Весело, життєрадісно, від усього серця сміється того дня на пляжі Микола Свидюк. Не почути, не помітити було неможливо. І вже за кілька хвилин я читала композиторові свої вірші, серед яких був і "Моя Україна". Микола Іванович слухав уважно, а потім запитав: "Де в цих рядках приспів?..." Через кілька годин народився перший у моєму житті приспів. А на ранок наступного дня друзі слухали пісню "Моя Україна" у виконанні М. Свидюка. На святковому гала-концерті її виконали композитор і тріо "Підгіряночка".

Пісня "Моя Україна", це був перший М. Бойко твір написаний українською мовою. Історія народження цієї пісні дуже цікава. "Ми з мамою відпочивали у "Лісових полянах". І ось там, де річка ділиться на два рукави, утворився мальовничий острів – острів кохання. Це така жива альтанка, засаджена по краю бузком. І саме там, коли я сиділа над водою на похилій вербі, й народилися ці рядки. Тоді мріялось, що, може, хтось під гітару біля під'їзду заспіває цю пісню. Але це здавалося недосяжним. Хіба могла я тоді подумати, що її співатиме вся Україна." Ця чудова пісня полинула у світ з уст народної артистки України Раїси Кириченко.

З Раїсою Панасівною Кириченко в Марії Бойко склалися особливі стосунки. Тому в пісенному репертуарі співачки добрий десяток пісень на слова Марії Володимирівни. Зокрема пісня "Золота осінь", яка посіла перше

місце у конкурсі "Пісня року" (1996 р.). Лауреатами стали відразу троє – автори слів і музики та виконавець. Музику написав М. Свидюк, а виконувала Р. Кириченко.

Так до поетеси-початківки з Полтави прийшло почесне звання, відбулося телевізійне інтерв'ю для національного каналу, перші схвальні відгуки. Це додало впевненості, надихнуло на творчість.

Успіх перевершив усі сподівання: пісня якось легко та швидко полетіла у широкий світ – невдовзі її вже виконували як професійні артисти, так і колективи художньої самодіяльності, прості любителі співу по всій Україні, а також в Австрії, Узбекистані, Канаді, США, багатьох інших країнах. Пісня по суті стала народною. Настав творчий успіх Марії Бойко, вона так широко прославила рідну країну. Хоча на той час вона вже писала поезії, і час від часу друкувала їх у періодиці.

Марія Бойко – це не просто поетеса, а поетеса-пісняр, її сильний, самобутній талант зійшов, наче ранкова зоря, – такий же жаданий і такий загадковий. Мисткині вдалося проникнути в глибинні життєві пласти свого народу і створити поезії, які стали в ряд з народною піснею.

*Два крила мої – віри і мелодія,
З ними я полечу у світи,
Щоб ніколи не знати самотності,
Все життя до людей буду йти.*

"Два крила"

Її вірші завжди насичені піснею, як вона пише в одному з них:

*Два крила у пісні, два крила любові,
Що її, як птаха кличуть у світи.
Два життя зустрілись в музиці і слові
Щоб щасливу долю у піснях знайти.*

"Два крила у пісні – музика і слово"

Доля у її віршів дійсно щаслива. Багато з них стали піснями.

"Щоб дати пісні міцні крила, – твердить поетеса, – я маю не тільки об'єднатися, навіть розчинитися у прагненнях композитора, в голосі співака". Тому Марія Володимирівна у творчому горінні надзвичайно вимоглива до себе.

*Пісня має бути ніжна й світла,
Щоб будити віру у серцях.*

"Кожен час народжує свій голос"

Творчість Марії Бойко приваблює композиторів, виконавців, перш за все, безмежною широтою і красою образів, тією чарівною силою, що викликає в душі людській найскладніші, найтонші, найглибші асоціації, почуття, думки, прагнення.

У поезії "Осінь життя" Марія Бойко зуміла талановито висловити найсокровенніше, найголовніше, що притаманне нашій співачці Раїсі Кириченко, тому і стала ця пісня однією з найулюбленіших у її репертуарі. Коли через хворобу життя відомої співачки висіло на волосині, то після усього пережитого в репертуарі Раїси Панасівни з'явилася пісня "Я вдячна всім...", автором якої є М. Бойко.

*Я вдячна всім,
Хто вимолив мене у Бога...
Я вдячна всім,
Хто вірив у мої пісні!
Хоч нелегка
Була мого життя дорога,
Я вдячна всім,
Хто серце зігрівав мені...*

"Я вдячна всім"

Такі рядки могла створити лише душа, споріднена із виконавцем, душа, яка співпереживала.

Є у пісенному доробку Марії Бойко твори-хіти та переможці багатьох фестивалів. Написані вони разом із заслуженим артистом України, полтавським композитором і співаком Валерієм Соколикком.

Технологією створення пісень Марія Володимирівна поділилася в одному з інтерв'ю. "До мене муза приходить уночі. Схоплююся й пишу. Композитори, з якими у мене творча співпраця, також люблять працювати уночі."

Лейтмотивом пісенної творчості Марії Бойко є любов у всіх її виявах: любов до України, до Полтави, до родини, а також кохання як глибоке та інтимне почуття людини.

Пісня "Майбутнє місто творимо разом" – це поклик душі, віра в дивовижне світло, що невпинно кличе вперед і дає життєву силу.

*Тисячу весен квітуєш, Полтаво моя!
Силу твої подарують вода і земля...
Долю мою і натхнення мені ти дала.
Гарною, як наречена, ти завжди була.*

"Полтаво моя"

А в іншій пісні в патріотично-піднесеному тоні авторка проголошує: "...ми Україну творимо разом, надію в серці віднайди...". Отож вірять, що Україна посяде гідне місце поміж інших європейських країн і здобуде визнання у світі.

*Ми варті гордо і вільно жити на землі,
В свої оселі запросим щастя на крилі...
Вогонь єднання не згасити, не згубить,
Коли ми разом – усе нам вдасться в світлу мить.*

"Ми Україну творимо разом"

Практично кожна поезія Марії Володимирівни співається, її вірші просто насичені музикою. Коли ж у поетеси запитали, кому присвячені її пісні, вона відповіла:

*Мої пісні, вони в твоє ім'я...
Вони для всіх, але тобі найпершій.
Всі барви слів знаходжу легко я,
Не вистачає їх, здається вперше.*

"Мамо, мила, єдина"

Поетеса плідно співпрацює з композиторами: Миколою Свидюком, Володимиром Домшинським, полтавцями: Віталієм Скакуном, Олексієм Чухраєм, Валерієм Соколикком.

Більше 150 пісень записано на студіях звукозапису для професійного виконання. Побачили світ аудіо- та CD- видання пісень на слова Марії Бойко у виконанні народних артистів Раїси Кириченко, Богдана Сташківа, Миколи Свидюка, Степана Гіги, Ольги Добрянської, дуету "Горлиця", заслужених артистів Валерія Соколика, Олега Марцинківського, дуету "Доля", гурту "Краяни", Геннадія Рагуліна і багатьох молодих митців в Україні і за кордоном.

У репертуарі "Краян" десять пісень на її слова, зокрема такі, які стали вже досить популярними, – "Чумаки", "Одна зоря на двох", "Зачекай!".

Вийшли друком до 1100-річного ювілею Полтави кілька пісенників, до яких увійшли твори на вірші М. В. Бойко. Твори постійно друкуються в періодичних виданнях, звучать у теле- та радіо-ефірах.

Любов до України, її історії, спорідненість душі із зоряним небом надихнула Марію на створення пісні "Чумаки", яка стала своєрідним гімном спілки екскурсоводів Полтавщини.

Марія Бойко – багаторазовий лауреат Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні "Пісенний Вернісаж" (1995-2000), лауреат I-ї премії конкурсу національної радіокомпанії України "Пісня року" (1996-1998).

Кажуть, що кожен поет має свій голос. Але поета-пісняра це, мабуть, не стосується. Він багатогранний, бо співає голосами різних виконавців і навіть різних поколінь. Суспільство в часи великих змін дослухається до їх голосу, йде на їхній поклик.

Пісні на слова Марії Володимирівни уже облетіли світ, їх схвально зустрічали у США та Канаді, вони ставали переможцями і призерами відомих фестивалів "Маленький принц" у Румунії, луцького "На хвилях Світязя" та знаменитого білоруського "Слов'янського базару", а також фестивалю "Крізь терни до зірок", що проходить у Черкасах.

Марія Бойко не оминає гострих, іноді болючих дисонансів у житті. А відтворити у слові складне й суперечливе буття людини XXI століття ой як непросто. Тому й заглиблюється Марія Бойко в атмосферу музики, що звучить багатоголосим оркестром на сторінках її творів.

Її ліричний струмінь поезії невіддільний від зачарованого подиху полтавської природи, над якою владарює мелодійна пісня, що зливається з настроями і почуттями поетеси.

У такі хвилини хочеться жити, творити, бо ці пісні додають сили боротися за щастя, за справжнє кохання. Вони дають снагу обнови і вселяють у неї радість життя. Слово поетеси прославляє чистоту й щирість людських почуттів. Музику завжди вважали не тільки явищем культури, а й основою світової гармонії.

У творчості Марії Бойко пісенне кожне слово. Торкнися його струн, і воно відразу заграє чарівною музикою, поведе у дивний світ глибоких роздумів і почуттів. Ніжна його мелодія озивається в серці теплими спогадами. Мов до цілющого джерела припадаєш до тієї пісні і ще глибше відчуваєш силу й міць рідного народу, красу своєї землі.

Слухаючи пісні Марії Бойко, стаєш багатшим душею, йдеш квітучими полями і гаями. І тепла материнська усмішка зігриває тебе:

*Матуся над колискою співала,
Дитя любов'ю ніжно сповила –
Щоб доля барвінково усміхалась
І радістю та втіхою цвіла...
У рідній стороні співа серденько,
Із добрих справ складаються роки.
Прославлять діти Україну-неньку
У голосах і щирих, і дзвінких!
Матусю моя, ніжністю багата!
Вкраїно моя, вродою ясна!
Хай береже вас вічно Божя мати,
А в серці не минається весна...*

"Мамина любов"

Головне джерело поезій поетеси – невичерпна народна пісня. Словесні образи й паралелі в піснях поетеси відтворюють людське життя з усіма його радощами і смутком, тривогами й надіями. Образно-емоційний вплив пісенної мови досягається злиттям слова і мелодії.

Поезія і музика мають багато спільного. Жоден талановитий поет не може оминати музичної стихії. Має свій музичний голос і Марія Бойко. Твориться поезія найвищими законами музичної гармонії.

Як говорить Марія Володимирівна, доля була неймовірно щедрою до неї на зустрічі й дружбу з непересічними людьми, від яких вона вчилася мудрості й мистецтва досягати мети. Сучасні поети творять для невеликих груп. В цьому сенсі піснярі найщасливіші серед людей – сьогодні й зараз їх чують мільйони. Вірш, записаний – унікальний і неповторний, а його ще ж декламують і співають.

Без пісень, як і без рідної мови, неможлива Україна. Знайомство людини з піснею починається з колискової матері. Далі пісня супроводжує все життя людини. З нею легко працювати, долати перепони в житті, з нею легше жити. А для українців, на думку Марії Бойко, пісня – щось особливе, святе. В українській пісні відображена історія народу, його болі та радощі. Ось як пише вона про це у вірші "Без пісень які ми українці":

*Без пісень які ми українці,
Без сумних і радісних пісень?
Першу пісню чуємо в колисці,
Нас вона усе життя веде.
Пісня здатна подолати відчай,*

Щедрий на мелодії наш край.

...

З піснею у світі краще жити,

Заспіваймо, браття, знов і знов!

Нагороди та відзнаки М. Бойко

Марія Володимирівна Бойко була відзначена за вагомий особистий внесок у розвиток національної культури Міністерством культури і мистецтв України (1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000); Подякою Полтавської обласної Ради народних депутатів (2001); Почесною грамотою Полтавської обласної Ради з відзнакою (2002), Подякою міського голови м. Полтава (1999, 2002); Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської Ради (1998, лютий 2002, березень 2002, з відзнакою травень 2002), у справах сім'ї та молоді (2002), Грамотою Полтавського обласного управління у справах сім'ї та молоді та ін.

Нагороджена медаллю Президентом України "За працю і звитягу" у 2002 році за вагомий особистий внесок у розвиток Національної культури. Серед 50 нагороджених іменитих і сивочолих вона була одна – юна, чарівна, тендітна, така працелюбна і смілива дівчина, яка зуміла взяти Україну в полон поетичної краси.

Марія Бойко переможець Всеукраїнського конкурсу на приз журналу "Жінка", лауреат Фонду захисту і підтримки талановитих дітей.

Заслужений діяч мистецтв України, член управління Полтавського обласного відділення фонду культури України.

В 2010 р. М. Бойко – лауреатка премії імені Панаса Мирного у номінації "Література й літературознавство" за книгу "Моя Україна – це любов моя".

В 2016 році в конкурсі "Краща книга Полтавщини" в номінації "Краща поетична збірка" Марія Бойко отримала II місце за збірку "Які круті до щастя сходи..."

Поетична творчість Марії Бойко відзначена державною нагородою і вже більше 15 років рекомендована до вивчення на уроках за темою "Література рідного краю".

У 2007-му з'явився офіційний сайт в Інтернеті.

Народна мудрість стверджує: можна придбати все, окрім таланту. А талант Марії Бойко від Бога. Вона в творчому розквіті, ще побачить світ не одну збірку поезій, написаних нашою землячкою.

Твори

Бойко М. В. Запрошення до щастя : поезія / М. В. Бойко. – Полтава : АСМІ, 2010. – 224 с.

Бойко М. В. Квітка папороті : поезії / М. В. Бойко. – Полтава : Форміка, 2005. – 152 с.

Бойко М. В. Мінливі настрої весни : поезії / М. В. Бойко. – Полтава : Полтава, 2005. – 156 с.

Бойко М. В. Мелодії сопілки / М. В. Бойко. – Полтава : Полтавський літератор, 1994. – 45 с.

Бойко М. В. Моя Україна – це любов моя! : вірші / М. В. Бойко. – Полтава : АСМІ, 2008. – 486 с.

Бойко М. В. Нічого неможливого немає : поезії / М. В. Бойко. – Полтава : АСМІ, 2014. – 216 с.

Бойко М. В. Промінь сонця : поезія / М. В. Бойко. – Полтава : Полтава, 2002. – 156 с.

Бойко М. В. Ріка життя : поезії / М. В. Бойко. – Полтава : АСМІ, 2012. – 180 с.

Бойко М. В. Сонячне коло : поезії / М. В. Бойко. – Полтава : Форміка, 2006. – 120 с.

Бойко М. В. Струни душі : поезії / М. В. Бойко. – Полтава : Міський національний ліцей №1, 1999. – 67 с.

Література про поетесу М. Бойко

Андрієць О. Марія Бойко – Чураївна ХХ століття :[презентація збірки вибраних творів "Моя Україна – це любов моя"] / О. Андрієць // Вечірня Полтава. – 2008. – 24 верес. – С. 19.

Бойко Марія Володимирівна // Полтавська філармонія – 70 / упоряд. О. А. Білоусько, В. А. Пилипенко, Т. П. Пустовіт. – Полтава : АСМІ, 2013. – С. 116–117.

Бондаренко Ю. Є нові лауреати премії Панаса Мирного / Ю. Бондаренко // Полтавський вісник. – 2010. – 21 трав. – С. 10.

Відома полтавська поетеса Марія Бойко отримала високу державну відзнаку : [звання "Заслужений діяч мистецтв України"] // Вечірня Полтава. – 2010. – 8 груд. – С. 2.

Віценя Л. "На щастя того краю, де родився... / Л. Віценя // "Зоря Полтавщини. – 2010. – 18 трав. – С. 1.

Галям Т. Талант, який не спинити. Полтавська поетеса Марія Бойко презентувала шосту збірку поезій "Сонячне коло" / Т. Галям // Вечірня Полтава. – 2006. – 25 трав. – С. 5.

Григоренко М. Марія Бойко: "Поет словами не користується – він їм слугує..." : [літ. вечір з нагоди презентації книг поетеси "Мінливі настрої весни" та "Квітка папороті"] / М. Григоренко // Вечірня Полтава. – 2005. – 14 лип. – С. 3.

Зелень М. Марія Бойко: "Я – людина щаслива: якщо замислила й придумала щось, руку простягла – і Бог дає" / М. Зелень // Вечірня Полтава. – 2010. – 20 жовт. – С. 20.

"Зібрати мрію всі пісні в одну..." : [Марія Бойко] // Піснями й танцями уславлена Полтава. – Полтава, 2001. – С. 63–64.

Йова О. Лірична музика поезії Марії Бойко : [сценарій уроку] / О. Йова // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 1–2. – С. 66–71.

Кобушко Д. Митці отримали Премію імені Панаса Мирного / Д. Кобушко // Вечірня Полтава. – 2010. – 19 трав. – С. 3.

Кравченко О. "Грає життя мелодію..." : [про М. Бойко] / О. Кравченко // Полтавський вісник. – 2005. – 15 лип. – 5 (вкл.).

Кудрявцева О. Нічого неможливого немає / О. Кудрявцева // Вечірня Полтава. – 2014. – 9 квіт. – С. 21.

Курочка І. Марія Бойко: "Завжди буду вдячна за все своїй мамі!" / І. Курочка // Зоря Полтавщини. – 2006. – 12 трав. – С. 5.

Лауреати премії імені Панаса Мирного // Зоря Полтавщини. – 2010. – 30 квіт. – С. 2.

Лисенко А. "А світ чекає на добро" : (про поезію Марійки Бойко) / А. Лисенко // ПостМетодика. – 1995. – № 3–4. – С. 60–61.

Лукомінський О. "Из всех цветов я выбираю красный..." : [літературно-муз. вечір, присв. 20-річчю творчої діяльності М. Бойко] / О. Лукомінський // Полтавський вісник. – 2012. – 17 лют. – С. 8.

Марійка Бойко : [поетеса, сценарист, телеведуча, засл. діяч мистецтв України, уродженка м. Полтава] // Буцька Н. М. Полтавці: від "Я" до "Ми". – Полтава, 2014. – С. 278–291.

Марія Бойко : [біографія, поезії уродженки м. Полтава] // Вишнева повинь : антологія сучасної жіночої поезії Полтавщини. – Полтава, 2012. – С. 35–47.

Марія Бойко // Край. – 2006. – №24. – 4–5, 2 (обкл.).

Молодецька К. Марія Бойко: "Нам є що захищати" / К. Молодецька // Полтавський вісник. – 2014. – 28 листоп. – С. 8.

Названо лауреатів премії імені Сидора Ковпака // Зоря Полтавщини. – 2015. – 16 жовт. – С. 17.

Оніщенко В. Творчий вечір Марійки Бойко запам'ятався дружньою атмосферою і чудовою поезією / В. Оніщенко // Полтавський вісник. – 2012. – 7 верес. – С. 18.

Пасішна Н. Марійка Бойко: об'єктивно-суб'єктивна думка сучасниць / Н. Пасішна // Рідний край. – 2008. – № 2 (19). – С. 125–133.

Руденко Н. Гордість Полтави / Н. Руденко // Полтавський вісник. – 2011. – 8 квіт. – С. 8.

Струни душі Марійки Бойко : [вірші, фото] // Назаренко Р. І. Уроки літератури рідного краю. – Полтава, 2005. – С. 57–64.

Татарінов В. "Сонячне коло" : [матеріали презентації одноіменної книги М. Бойко] / В. Татарінов // Край. – 2006. – № 26 (черв.). – 4–5, 2 (обкл.).

Три Марії : портрет з уяви Марусі Чурай, Марії Башкирцевої, Марії Бойко // Назаренко Р. І. Уроки літератури рідного краю. – Полтава, 2010. – С. 23–40.

У палаці "Україна" виконали гімн на слова полтавської поетеси : [М. Бойко. Гімн організаторів свята – "Всеукраїнського фестивалю мистецтв "Україна – Свята Родина"] // Вечірня Полтава. – 2011. – 19 жовт. – С. 2.

Убийвовк Л. Поетеси Полтавщини (продовження) / Л. Убийвовк // Край. – 2007. – № 37 (трав.). – С. 10.

Хухрій А. "Нічого неможливого немає" – нова книга Марії Бойко / А. Хухрій // Полтавський вісник. – 2014. – 11 квіт. – С. 6.

Чепіль О. Марія Бойко не проміняє Полтаву навіть на Лос-Анджелес / О.Чепіль // Полтавський вісник. – 2006. – 3 берез. – С. 25.

Черпакова Л. Наділена талантом, красою й добротою : [творчий вечір поетеси М. Бойко] / Л. Черпакова // Полтавський вісник. – 2010. – 15 жовт. – С. 12.

Юрченко Г. Ю. Бойко Марія Володимирівна / Г. Ю. Юрченко // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2004. – Т. 3. – С. 193.

Бойко Марія. Персональний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mariyakaouko.pl.ua/> (дата звернення: 26.11.2016). – Назва з екрану.

Осяяна талантом, красою, добротою

До ювілею української поетеси, журналістки,
заслуженого діяча мистецтв України Марії Бойко

Біобібліографічне досьє

Автор-упорядник

Олена Григорівна Радутна

Редактор

С. В. Сичова

Комп'ютерна верстка

В. Ф. Походун

Відповідальна за випуск

І. В. Балибіна

Підписано до друку 01.12.2016. 40 стор. Тираж 5 прим.
Обласна бібліотека для юнацтва імені Олесея Гончара
36039, м. Полтава, вул. О. Гончара, 25а

<http://libgonchar.org>
E-mail: pobugonchara@ukr.net